HUSDYRNÆRINGENS
KOORDINERINGSENHET
FOR SMITTEBESKYTTELSE
VED IMPORT

KOORIMP

ÅRSMELDING 2023
KOORIMP OG KIF

KONTROLLUTVALGET
FOR IMPORT AV FJØRFE

Innhold

1. Formål
2. Organisering
3. Regnskap og finansiering
4. Internasjonal handel med dyr
5. Status dyrehelsa i Norge
6. Aktiviteter dyrehelse
7. Husdyrnæringens tilleggskrav ved import
8. Fjørfenæringens tilleggskrav ved import
9. Sykdomssituasjonen internasjonalt i 2023
10. Beredskap
11. Smittevern
12. Informasjon og veiledning
13. Kamelider
14. Import fjørfe
15. Import husdyr
16. Kontakt

Layout:
Audun Flåtten
Foto:
Forside: Animalia
Side 2: Animalia / Grethe Ringdal
Side 4: Animalia / Magnus Wiig
Side 7: Animalia / Jonas Ruud
Side 8: Animalia / Jonas Ruud
Side 10: Animalia / Jonas Ruud

Formål

KOORIMP er husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import.

KIF, Kontrollutvalget for import av fjørfe følger opp import av avlsmateriale i fjørfeproduksjonen. KIF er en sammenslutning av representanter for importørene og varemottakerne.

Den viktigste oppgaven til KOORIMP og KIF er å hindre at import av dyr og avlsmateriale fører med seg smittestoffer som kan gi sykdom hos mennesker og matproduserende dyr i Norge. KOORIMP skal også bidra til å styrke beredskapsevnen i husdyrnæringen ved utbrudd av alvorlige, smittsomme dyresykdommer.

Organisering

Arbeidsoppgavene i KOORIMP ble i 2023 utført av Birgit Ranheim, Siv Svendsen, Synnøve Vatn og Ola Nafstad. Käthe Kittelsen er daglig leder for KIF.

Styringsgruppa for KOORIMP i 2023

Kjøtt- og eggbransjens Landsforbund:
Ida Mathisen

Nortura SA:
Hilde Bryhn

Tine SA: Dag Lindheim (nestleder)
Q-meieriene: -
Geno: Hallstein Holen
Tyr: Per Sigve Lien
Norsvin: Elisabeth Nissen Nordbye (leder)
Norsk Sau og Geit: Borghild Hillestad
Norsk Fjørfelag: Ellen Margrethe Hovland
Norges Bondelag: Anja Fyksen Lillehaug
Norsk Bonde- og Småbrukarlag: Johan Warlo
Gjensidige Forsikring: Torfinn Jæger

Representanter i KIF per 2023:

Representant for		Medlem	Varamedlem
Importørene	Verpehøns	Andreas Salte	Arne Salte
		Nils Steinsland	Tone Steinsland
	Slaktekylling	Tove Elin Sande	Magnar Vingelen
		Espen Sørlie	Marielle Wigaard
		Sigbjørn Rød	Aadne Søyland
	Kalkun	Anne Marie Løken	Øivind Slettevold
	And	Sigbjørn Rød	Aadne Søyland
Varemottakerne	KLF	Ida Mathisen	Cecilia Larsson
	Nortura	Hilde Bryhn	Atle Løvland

Arbeidsutvalget i KIF har i 2023 bestått av Birgit Ranheim (Animalia), Silje Granstad (fagansvarlig fjørfe, Veterinærinstituttet) og Käthe Elise Kittelsen (Animalia).

Regnskap og finansiering

Aktiviteten for KOORIMP og KIF er dekket av omsetningsavgift fra melk, kjøtt, fjørfekjøtt, egg og bidrag fra Gjensidige Forsikring. Budsjettet for KOORIMP i 2023 var 1 610 038 NKR. Regnskapet viser 1 631 765 kr som er 21 727 kr over budsjett. Avviket førte til tilsvarende økt bruk av omsetningsmidler kjøtt.

Den største utgiftsposten i KOORIMP er personalkostnader og dekker utgifter til én stilling inkludert administrative og sosiale kostnader, kompetanseheving og reiser.

Bidrag til drift av KOORIMP i 2023

Omsetningsmidler, melk (administrert av TINE Råvare)	450 000,-
Omsetningsmidler, kjøtt (administrert av Animalia AS)	1 076 765,-
Gjensidige Forsikring	105 000,-

Internasjonal handel med dyr

God dyrehelse er en viktig forutsetning for lønnsom norsk husdyrproduksjon. Fravær av mange smittsomme sykdommer hos husdyra er et fortrinn for norske produsenter og verdiskaping i landbruket. Det offentlige regelverket er basert på EUs rettsakter, og legger få begrensninger på handel med dyr og avlsmateriale over landegrensene i Europa.

Regulering av handel med dyr bygger på prinsippet om at levende dyr kan bevege seg fritt over landegrensene i EØS-området. Forutsetningen er at dyra er klinisk friske, at status for noen utvalgte sykdommer er kjent negativ, og at dyra følges av et nydatert offentlig helsesertifikat. Prinsippene er nedfelt i EU-lovgivningen (Landyrforflytningsforskriften R2020/688 og R2020/2154), og er implementert i norske forskrifter om innførsel og utførsel, tilsyn og kontroll. Importører skal være registrert, og importer skal varsle innførsel/import til Mattilsynet. Ved innførsel fra EØS-området må importør deklarere dyr og produkter for tollvesenet. Ved import av levende dyr, rugeegg, sæd og embryo fra land utenfor EØS-området er det krav om veterinær grensekontroll.

For enkelte smittestoffer har norske myndigheter fått aksept for tilleggsundersøkelser på eksportstedet. I tillegg gjennomfører Mattilsynet nasjonale kontroll- og overvåkingsprogrammer for sykdommer hos dyr, der prøver fra husdyrpopulasjonen blir rutinemessig testet. Importerte dyr må også inn under denne kontrollen i Norge. Dette er nedfelt i nasjonale bestemmelser om isolering og testing av importerte husdyr.

Status for dyrehelsa i Norge

De norske produksjonsdyrpopulasjonene er alle fri for flere smittsomme sykdommer som er permanent til stede i de fleste andre europeiske land. Dette skyldes dels at sykdommene ikke har blitt introdusert her i landet, men det er også et resultat av målrettet arbeid over lang tid med nasjonale kontroll- og saneringsprogrammer. Det er strategisk avgjørende for norsk husdyrnæring å beholde denne gunstige situasjonen. Fravær av mange smittsomme sykdommer bidrar til bedre dyrevelferd, lavere produksjonskostnader og lavere klimautslipp. Dessuten er det en avgjørende forutsetning for et lavt forbruk av antibiotika, og redusert risiko for utvikling av resistente bakterier. Dokumentert frihet for definerte sykdommer er også en viktig forutsetning for å kunne stille legitime dokumentasjonskrav ved importer.

Hver produksjonsdyrart har noen sykdommer det er særlig viktig å unngå å få inn i landet, fordi det vil ha svært negativ effekt på dyrehelsa og dyrevelferden. Samtidig er sykdommene utbredt i land nært oss, og med det er trusselen reell. For storfe gjelder dette blant annet paratuberkulose (*Mycobacterium avium subspecies paratuberculosis*, MAP), bovin virusdiare (BVD) og *Mycoplasma bovis*. I november 2022 ble et mistenkelig slakt fra en besetning i Rogaland undersøkt for storfetuberkulose, og mistanken ble bekreftet i desember. Sjukdommen kan smitte til mennesker. Norge har fristatus og sjukdommen regnes som utryddet siden 1963, med to tilfeller i henholdvis 1984 og 1986 i tillegg til tilfellet i 2022.

Hos svin har smittsom grisehoste (*Mycoplasma hyopneumoniae*) og porcint respiratorisk og reproduksjonssyndrom (PRRS) en slik posisjon. For sau er ondarta fotråte og mædi nærliggende trusler. Fotråte ble introdusert ved import av sau fra Danmark, og det er brukt store ressurser på igjen å bli fri for denne sykdommen, siste kjente tilfelle var i 2019. I 2021 ble det påvist saueskabbmidd i et større antall geitebesetninger, uten at det er kjent om dette er varianter som kan gi sjukdom hos sau. Det var ingen nye tilfeller av mædi i 2023. Geitenæringa har gjennomført prosjekt *Friskere Geiter* og sanert for sykdommene paratuberkulose, CAE og byllesjuke. For geitenæringa er det avgjørende å unngå at disse sykdommene blir reintrodusert i sanerte besetninger. Paratuberkulose har global utbredelse og forårsaker store tap i husdyrproduksjonen. Sykdommen angriper drøvtyggere og det finnes ikke effektiv behandling mot den. Bakteriene kan være vanskelig å påvise, særlig tidlig i forløpet. De nordiske landene kan dokumentere en unik situasjon med enten fravær eller svært lav forekomst av paratuberkulose.

Fjørfenæringa er i den spesielle situasjonen at smittsomme sykdommer som det er avgjørende å holde ute fra næringsmessig fjørfehold, jevnlig påvises hos hobbyfjørfe. Trusselen er derfor både fra land med en dårligere helsestatus hos fjørfe enn oss, og fra en innenlandsk subpopulasjon. Hos fjørfe gjelder dette spesielt infeksiøs bronkitt (IB), infeksiøs laryngotrakeitt (ILT), mykoplasma og til dels salmonella. Alvorlige smittsomme dyresykdommer, som Aviær influensa og Newcastle sjukdom, kan også smitte til fjørfe fra villfuglpopulasjoner, noe vi har sett flere tilfeller av de siste årene.

2023 var også et år med påvisninger av høypatogen aviær influensa (HPAI) i store deler av Europa, men ikke så omfattende som i 2022. Det ble påvist HPAI H5N1 i mange ville fugler i Norge. Særlig måkebestander langs kysten og på Svalbard ble rammet hardt av utbrudd. Ingen utbrudd ble registrert i kommersielle fjørfehold dette året. Det ble imidlertid registrert utbrudd i en fuglepark og to hobbyfjørfehold, i henholdsvis Kristiansund, Kvinnherrad og Tromsø. Det dreide seg om en «måkeadaptert» virusvariant, benevnt clade 2.3.4.4b, som er antatt noe mindre fjørfepatogen enn en tidligere varianter. Denne varianten har også smittet andre dyrearter.

Vinteren 2023 ble det påvist Newcastle disease i et duehold i Sør-Odal i Innlandet. Det ble ikke registrert utbrudd av ND i kommersielle fjørfehold dette året.

Aktiviteter dyrehelse

Nasjonal dyrehelsestrategi: Iverksettelse av EUs nye dyrehelselov i Norge ble forsinket, men trådte i kraft i april 2022. Det nye regelverket - Animal Health Law – AHL, er en del av EØS-avtalen og vil derfor gjelde i Norge. Med nytt regelverk trenger Norge også å fornye sin ramme for forvaltning og håndtering av den svært gode norske landdyrhelsen. Dyrehelsestrategien danner rammene for samhandling og tiltak for å utnytte det nasjonale handlingsrommet og derigjennom bevare og forbedre dyrehelsa i Norge fremover. Forslaget til strategi skal følges opp og konkretiseres i Landbruks- og matdepartementets strategi, og operasjonalisert av aktørene i faste møtearenaer, årlig handlingsplan, nasjonal regelverksutvikling og gode offentlige og private dyrehelsetjenester.

Forebyggende tiltak *Mycoplasma bovis*: Prosjektet "Norwegian Airways" startet opp i 2020, Animalia/KOORIMP er samarbeidspartner. I prosjektet er Veterinærinstituttet og NMBU Veterinærhøgskolen i gang med prøveinnsamling for å undersøke bakterielle årsaker til luftveisinfeksjoner hos storfe. Når resultatene foreligger, vil det gi mer informasjon om eventuell forekomst av bakterien *Mycoplasma bovis* i norsk storfepopulasjon. Testing av importerte sæddoser for *M. bovis* ble innført som krav 1. april 2020. Det ble ikke påvist *M. bovis* i dosene som ble testet i 2023.

Husdyrnæringens tilleggskrav ved import

Nytt offentlig regelverk er implementert, og revisjon av næringens tilleggskrav er fremdeles under utarbeiding. Husdyrnæringens tilleggskrav gjelder sykdommer og forhold som ikke er dekket av det offentlige regelverket. De angår både eksportsted og mottakerbesetninger i Norge. Tilleggskravene er viktige utfyllende krav for å sikre dyrehelsa i Norge. Kravene er publisert på www.animalia.no

Husdyrnæringens tilleggskrav er fastsatt av bøndenes varemottakere, avlsorganisasjoner og faglagene. KOORIMP og KIF sine krav ved importer er en del av Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Manglende dokumentasjon for oppfyllelse av kravene er grunnlag for pristrekk fra varemottaker. Det er den enkelte importør som må sørge for at tilleggskravene er innfridd og attestert hos eksportøren, og at kravene i Norge etterleves og dokumenteres.

Ved utforming og oppdatering av tilleggskravene deltar fagpersoner ved Veterinærinstituttet, NMBU, avlsorganisasjonene og helsetjenestene. Det blir også i denne sammenhengen lagt størst vekt på sykdommer som Norge har dokumentert god status for, det vil si fravær eller lav forekomst. Disse sykdommene har stort skadepotensiale i norske dyrepopulasjoner.

Det er viktig at importører og deres rådgivere er kjent med krav og anbefalinger, og at importer blir fulgt opp i henhold til dette. De mest risikofylte importene ligger det stor gevinst i å stoppe eller sikre bedre mot smitteoverføring. Det er viktig å formidle til importører at import av levende dyr alltid innebærer risiko. Å følge opp tilleggskrav vil redusere risiko, men nullrisiko for sjukdomsintroduksjon finnes ikke.

Fjørfenæringens tilleggskrav ved import

Fjørfenæringens tilleggskrav er utarbeidet og fastsatt av varemottakerne og fjørfeimportørene. Dette er en frivillig ordning som regulerer forhold om smitteforebyggende tiltak ved import av levende dyr. Dersom importørene ikke oppfyller angitte krav, kan organisasjonene, gjennom varemottakerne, reagere med tiltak selv om importene oppfyller norske lover og forskrifter. Reaksjonene fra varemottakerne kan berøre priser på varer og tjenester. KSL-trekk er et aktuelt virkemiddel. Den enkelte importør har ansvar for at kravene til eksportør er innfridd og attestert, og at kravene i Norge etterleves og dokumenteres.

Tilleggskrav og reaksjonsmønster ved brudd på krav ble fastsatt i 1995.

Tilleggskravene oppdateres jevnlig. Næringen anbefaler import av rugeegg eller daggamle kyllinger til besteforeldregenerasjonen (GP) som hovedprinsipp. Per i dag er dette ikke mulig for slaktekylling, kalkun og and. For disse artene anbefales importert av foreldredyrgenerasjonen (P).

Sjukdomssituasjonen internasjonalt i 2023

Afrikansk svinepest (ASP)

I måndeskiftet august/september ble det funnet kadaver av villsvin i Fagersta-området i Sverige. Det ble tatt prøver av disse, og den 6. september kunngjorde SVA at prøvene var positive for afrikansk svinepestvirus. Det ble etablert et kjerneområde og en større restriksjonsone, se kart:

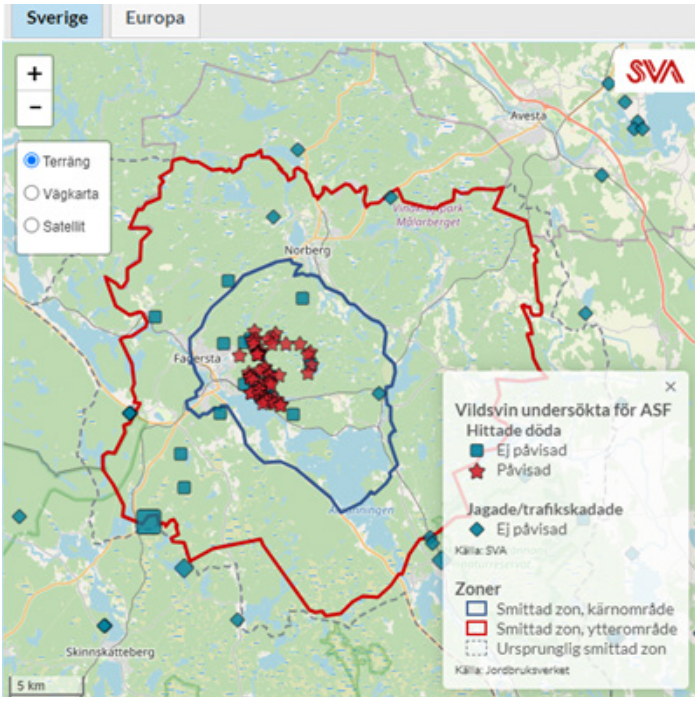

Det var betydelige restriksjoner i sonen som ferdelsforbud, jaktforbud og forbud mot vanlig friluftsliv som bærplukking. I kjerneområdet var det et søppeldeponi som villsvin hadde enkel tilgang til. I løpet av høsten 2023, ble det gjort et grundig arbeid av svenske myndigheter i samarbeid med blant annet jeger- og fiskeforeninger for å finne alle villsvinkadavere i restriksjonsonen. Alle villsvin i begge soner er prøvetatt, og det er funnet 62 smitta villsvin, alle innenfor den innerste kjernesonen der også det aktuelle søppeldeponiet er lokalisert. Det er ikke avklart på hvilken måte smitten ble introdusert til villsvinpopulasjonen i Fagersta i Sverige, men tilgang til infisert materiale fra søppeldeponiet fremstår som en sannsynlig forklaring. Det er første gang ASP er diagnostisert i et nordisk land.

I store deler av Europa er nå ASP endemisk i villsvinpopulasjonen, og utbrudd i Øst- og Sørøst-Europa har forkommet jevnlig de siste årene. Situasjonen for ASP globalt er fremdeles alvorlig da viruset fortsetter å spre seg i hele verden og til stadig nye land og områder. ASP har spredd seg i hele Asia, og spredningen og kontrolltiltakene har fått enorme konsekvenser for landbruksøkonomien i mange av disse landene. Det er bare Nord-Amerika (fastland), Australia og New Zealand som ikke har utbrudd med ASP. Det påvises hyppig på villsvin, og smitte til kommersielle besetninger får store konsekvenser for besetningene som rammes og for økonomien i svinenæringen i det aktuelle landet. Rask spredning av sykdommen over store avstander (såkalte punkt-utbrudd) er knyttet til menneskelig virksomhet, men også i områder av verden der ASP er endemisk, er driveren av smitte hovedsakelig menneskelig aktivitet, som utilstrekkelig biosikkerhet, dårlige forsyningskjeder og utilstrekkelig offentlig og private rutiner og kontroll.

Risiko for introduksjon i Norge er knyttet til innførsel av kjøtt og ikke-varmebehandlede kjøttprodukter, samt gjenstander og produkter som er kontaminert med smittsomt materiale. Villsvin kan utgjøre et reservoar og spre ASP, og sykdommen er meget utfordrende å bekjempe hos villsvin. Effektive tiltak mot spredning av villsvin og introduksjon av ASP avhenger av et godt samarbeid mellom ulike offentlige myndigheter, svinenæringen, grunneiere og jegermiljøene. «Handlingsplan mot villsvin 2020 – 2024» har forslag om tiltak for å nå målsetningen som er færrest mulig villsvin på et minst mulig område. Etter utbruddet i Sverige vil den nasjonale handlingplanen mot villsvin oppdateres, og nye og flere tiltak for å eliminere eller i større grad redusere villsvinpopulasjonen i Norge vil foreslås.

Aviær influensa (AI):

2023 var et år med mange påvisninger av høypatogen aviær influensa (HPAI) i store deler av Europa. Frankrike, Storbritannia og Italia er de EU-landene som har vært hardest rammet av HPAI-utbrudd i kommersielle fjørfebesetninger i utbruddssesongene 2021/2022, der hhv. virus-subtypene H5N8 og H5N1 har dominert. I både Sverige og Danmark ble det i 2023 påvist smitte i flere kommersielle fjørfebesetninger. Det ble som nevnt tidligere også påvist HPAI hos flere ville fugler i Norge, samt hos enkelte pattedyr (rev). Tidligere år har utbruddene vært sesongbasert, men den siste tiden ser man at viruset overvintrer og kan gi utbrudd hele året.

Munn og klauvsjuke (MKS)

Ingen EU/EØS-land opplevde utbrudd av MKS i 2023. MKS forekommer endemisk i store deler av verden, og det var utbrudd i flere afrikanske land, asiatiske land og Midtøsten.

Beredskap

Beredskap for smittsomme dyresykdommer er en viktig oppgave for KOORIMP. KOORIMP er husdyrnæringens liaison (fast kontakt) til Mattilsynet ved utbrudd av smittsomme husdyrsykdommer. Å være liaison innebærer planlegging, øvelse og nettverksbygging i perioder uten spesielle hendelser. Under hendelser som mistanke eller sykdomsutbrudd innebærer funksjonen tett kontakt med Mattilsynets beredskapsstab og koordinering av møter, tiltak, varsling til og kommunikasjon mellom de berørte partene i husdyrnæringen. Husdyrnæringen har gjennomgått en profesjonalisering og styrking av beredskapsarbeidet, og alle de sentrale organisasjonene, som Tine SA, Nortura, KLF, Norsvin og Geno har etablert ordninger for å ta imot varsler, videreformidle informasjon og iverksette tiltak om nødvendig. Det er også etablert varslingsrutiner for fôrbransjen. Ola Nafstad, Synnøve Vatn, Siv Svendsen og Birgit Ranheim deltok i vaktordningen i Animalia i 2023.

Synnøve Vatn har som fagsjef for beredskap hovedansvaret for beredskap på dyrehelseområdet i Animalia med liaisonfunksjonen og er fast kontaktperson mellom Mattilsynet og husdyrnæringen ved hendelser. Oppfølging av fugleinfluensa, afrikansk svinepestutbrudd i Sverige,

storfetuberkulose og ringorm har vært høyt prioritert i 2023. Fagområdet har bidratt i det lokale samarbeidet i Rogaland for å håndtere ringorm hos storfe, og prosjekt RingiROG skulle avsluttes ved utgangen av 2022, men ble videreført også i 2023. Det har vært et utbrudd av ringorm i Trøndelag med 16 påvisinger i 2023, der erfaringene fra Rogaland er brukt som grunnlag for flere tiltak i regi av næringa. Det ble etablert soner med frys/reduksjon av livdyrformidlingen.

Overvåking av fotråte på slakteri ble gjennomført også i 2023, som var det femte året siden 2008 uten at det ble påvist smitte.

Fjørfenæringa har siden 2014 hatt en egen handlingsplan mot resistente bakterier, med hovedfokus på Extended Spectrum Beta Lactamase (ESBL)-bærende E. coli. Forskning og erfaring gjennom flere år har lagt grunnlaget for målretta og effektive tiltak i alle ledd av verdikjeden. Overvåkningen av ESBL i norsk fjørfeproduksjon er nå en av driftsoppgavene til Helsetjenesten for fjørfe. I 2023 ble det ikke funnet ESBL i noen flokker.

Smittevern

Introduksjon av smittsomme dyresykdommer er en trussel for den norske husdyrproduksjonen, som har en svært god helsestatus sammenlignet med de fleste andre land. Det er bekymring for en økende risiko for en introduksjon av for eksempel afrikansk svinepest i Norge, og risiko for alvorlige konsekvenser for svineproduksjonen.

Informasjon og veiledning

Rådgiving og informasjon er en vesentlig del av arbeidet. En viktig målgruppe for KOORIMP og KIF er mulige importører og rådgivere for disse. Veiledning av enkeltpersoner kan være tidkrevende, men det får høy prioritet ettersom det er enkeltindividers valg som i stor grad avgjør vår smittebeskyttelse ved import. Mattilsynets personell er i en nøkkelposisjon. Det er viktig at også disse informerer om risiko og risikoreduserende tiltak når de er i kontakt med personer som vurderer å importere levende dyr. Oppfølging av importer av levende dyr og avlsmateriale er også viktig, og inkluderer vurdering av sertifikater, prøveresultater og annen dokumentasjon for dyr og eksportsted.

Det er registrert 21 henvendelser om importplaner som ble fulgt opp av KOORIMP med informasjon og veiledning i 2023, noe som er på samme nivå som årene før. I tillegg kommer vurdering av helsedokumentasjon ved import av oksesæd og –embryo.

Kamelider

Lama og alpakka kan lovlig importeres fra medlemsstater i EU og enkelte listeførte tredjeland. Dyrene holdes ofte sammen med, eller i nærheten av matproduserende dyr, og kan være bærere av sykdomsfremkallende virus, bakterier og parasitter som kan spres til andre husdyrarter. KOORIMP har utarbeidet tilleggskrav ved import av kamelider, blant annet for paratuberkulose. Oppfyllelse av tilleggskravene er inkludert i KSL-standarden, men det er ingen krav om at kamelider ikke kan holdes sammen med andre drøvtyggere.

Import fjørfe

Fjørfenæringen har som mål å importere avlsdyr så høyt i avlspyramiden som mulig. Til eggproduksjon (verpehøner) importeres vanligvis daggamle besteforeldredyr, mens det til slaktekyllingproduksjonen hovedsakelig importeres rugeegg av foreldredyrgenerasjonen.

KIF mottok 2 henvendelser og 1 importsøknad i 2023. Alle bruksdyrimporter var av rugeegg. Det ble ikke foretatt noen levendedyr-importer i dette leddet.

Det ble registrert 6 eksportland i KIFs importregister.

Slaktekylling:

- Rugeegg til foreldredyr (P) importert fra Sverige, Storbritannia og Frankrike
- Bruksdyr, rugeegg, importert fra Belgia og Sverige

Verpehøns (konsumegg):

- Daggamle besteforeldre (GP) og foreldredyr (P) importert fra Spania og Nederland

Kalkun:

- Daggamle foreldredyr (P) fra Storbritannia og Frankrike
- Rugeegg (bruksdyr) importert fra Storbritannia og Frankrike

And:

- Daggamle foreldredyr (P) importert fra Storbritannia

Tabell 1: Importer av fjørfe i 2023 ifølge kontrollutvalgets opplysninger

Fjørfeslag	Antall importer av daggamle GP	Antall dyr GP	Antall importer av daggamle, P	Antall dyr P, daggamle	Antall importer rugeegg (P)	Antall rugeegg (P)	Antall importer rugeegg (B)	Antall rugeegg (B)
Slaktekylling	-	-	-	-	50	1 726 570	5	664 640
Verpehøns	2	2 574	1	1 920	-	-		-
Kalkun	-	-	5	13 360	-	-	3	24 500
And	-	-	3	2 932	-	-	-	-
Sum	**2**	**2 574**	**9**	**18 212**	**50**	**1 726 570**	**8**	**689 140**

Forklaring til tabell:
GP = Grand Parents = Besteforeldre
P = Parents = Foreldre
B = Bruksdyr

Tabell 2: Importer av fjørfe 2000 - 2023. Oppstillingen nedenfor viser importer de siste årene.

År	Antall importører	Antall importer av GP	Antall dyr GP	Antall importer av P	Antall dyr P	Antall rugeegg (P)	Antall (rugeegg) bruksdyr (B)
2023	8	2	2 574	59	18 212	1 726 570	689 140
2022	7	2	2 511	60	12 254	1 834 140	2 818 620
2021	7	2	3 350	60	14 647	1 847 540	24 400
2020	7	2	3 350	53	13 445	1 811 790	24 000
2019	8	2	3 347	56	14 932	1 718 190	22 000
2018	9	2	3 350	65	26 211	1 805 340	66 800
2017	8	2	3 520	61	26 505	2 050 230	104 780
2016	7	2	3 400	11	36 245	2 378 310	79 921
2015	8	3	3 467	11	25 311	2 312 808	-
2014	8	2	3 698	9	20 872	2 460 840	-
2013	8	2	3 698	17	16 913	2 353 800	1 088 560
2012	8	2	3 669	8	17 927	2 215 460	336 000
2011	8	3	22 555	10	20 824	1 251 720	1 650
2010	8	2	3 720	10	20 870	2 083 680	
2009	7	2	3 388	11	25 702	2 146 680	
2008	8	3	4 887	20	102 071	3 304 032	
2007	6	5	5 309	24	165 557	3 058 090	
2006	7	2	4 205	66	102 689	5 587 650	
2005	6	4	4 002	19	137 853		
2004	11	4	11 662	23	160 861	-	
2003	9	6	22 255	12	47 411	-	
2002	7	7	23 839	13	101 687	-	
2001	9	7	23 444	17	66 640	-	
2000	10	6	23 468	16	114 630	-	

Import husdyr

Forflytning av levende dyr er forbundet med risiko for å spre smitte. En målsetning er derfor å holde tallet på levende importerte dyr lavt, og heller få importører til å hente nytt genetisk materiale i form av semin og embryo. Oversikt over import av sæd og embryo er basert på importer som er forelagt KOORIMP for godkjenning; det er utfordrende å få en oversikt over omfanget av importert avlsmateriale utover dette. Tilleggskravene har vært oppfylt for det avlsmaterialet som er vurdert av KOORIMP.

Storfe avlsmateriale
Det er registrert import av cirka 65 973 doser oksesæd fra 18 forskjellige raser. Det meste av oksesæden er importert gjennom Geno, som initierer import og innførsel også for TYR og enkelte privatpersoner. Geno rapporterer om import av 10 embryo i 2023.

Det er i tillegg importert 177 doser av Charolais og 17 doser Limousin fra Frankrike av private aktører.

Svin avlsmateriale
Scanpig har i 2023 importert 588 doser fersk rånesæd fra Sverige. Norsvin har importert 540 doser fersk rånesæd (Z-line), samtlige fra Canada.

Småfe avlsmateriale
NSG har importert 800 strå værsæd i 2023, med følgende rasefordeling:

Tabell 3: Sædimport for sau i 2023

Rase	Antall værer	Antall doser	Antall strå
Suffolk	1	75	150
Texel	1	40	80
Charollais	0	0	0
Highlander	0	0	0
Bluefaced Leicester	0	0	0
Dorset	1	25	50
Svartfjes	0	0	0
Sjeviot	2	25	50
Vallais Blacknose	0	0	0
Svensk Pelssau	0	0	0
SUM	**5**	**165**	**330**

Det er ikke importert sæd fra geit i 2023.

Levende dyr

Det ble ikke registrert import av levende dyr i kategoriene under i 2023, bortsett fra ett kameldyr som ble importert fra Storbritannia og to sauer fra Tyskland.

Tabell 5: Import av levende dyr

År	Storfe	Svin	Sau	Geit	Fjørfe	Kameldyr	Bøffel
2023	0	0	2	0	20 786	1	0
2022	0	0	0	0	14 765	1	0
2021	0	0	89	(1)	17 997*	10	8
2020	0	0	0	0	16 795*	1	
2019	0	0	0	0	18 279*	0	
2018	0	0	16	0	29 561*	21	
2017	6	12	12	0	30 025*	19	
2016	27	(12)	0	0	39 645*	5	
2015	13	0	0	0	28 778*	28	
2014	*20*	0	43	0	24 570*	56	
2013	30	0	12	0	20 611*	60	
2012	0	24	17	0	21 596*	12	
2011	1	0	39	0	45 029*	-	
2010	0	0	49	0	24 590*	-	
2009	0	0	18	0	28 225	-	
2008	7	0	0	46	106 958	-	
2007	31	0	(4)	(5)	170 866	-	
2006	8	1	71	20	106 891	-	
2005	0	49	39	53	143 175	-	
2004	0	0	11	26	172 523	-	
2003	19	8	0	90	69 666	-	
2002	0	0	0	33	ca. 130 000	-	
2001	14	0	0	0	ca. 90 000	-	
2000	48	0	2	16	ca. 138 800	-	
1999	13	3	-	-	176 347	-	
1998	13	8	-	1	105 009	-	
1997	101	30	-	-	135 458	-	
1996	129	24	-	-	194 046	-	
1995	276	55	-	38	110 492	-	
1994	375	41	-	-	129 570	-	
1993	197	2	3	-	19 319	-	
1992	141	21	-	12	-	-	
1991	89	10	-	8	-	-	

Tallene er fra Tollvesenet, KIF* og KOORIMP. Rubrikken "Fjørfe" er daggammel kylling, inkludert perlehøns, kalkun og and. Tallene i parentes angir dyr innført til dyreparker eller forskningsinstitusjoner og er dermed ikke en del av den ordinære norske husdyrpopulasjonen. Tall for import av kameldyr er fra Tollvesenet og KOORIMP. 20 kyr fra Tyskland i 2014 ble returnert av importør.

Kontakt

KOORIMP
Husdyrnæringens koordineringsenhet
for smittebeskyttelse ved import

KIF
Kontrollutvalget for import av fjørfe

E-post: *koorimp@animalia.no*

Animalia
Lørenveien 38
Postboks 396 Økern, 0513 Oslo
Tlf: 23 05 98 00

www.animalia.no